

285.

Na mocy art. 44 Konstytucji ogłaszam ustawę następującej treści:

U S T A W A

z dnia 13 marca 1934 r.

o ochronie porządku na kolejach użytku publicznego.

Art. 1. (1) Upoważnia się Ministra Komunikacji do wydawania w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych w drodze rozporządzeń przepisów o przestrzeganiu porządku na kolejach użytku publicznego.

(2) Minister Komunikacji w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych określi również organa kolejowe, powołane do nadzoru nad przestrzeganiem przepisów o porządku na kolejach, zakres ich uprawnień, w granicach, określonych ustawą niniejszą,

sposób wyszkolenia oraz wzór specjalnej odznaki dla tych organów.

(3) Organa kolejowe, sprawujące nadzór nad przestrzeganiem przepisów o porządku na kolejach, noszą nazwę organów ochrony kolei.

(4) Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych, wydane w porozumieniu z Ministrem Komunikacji, określi, którym organom ochrony kolei (ust. (3)) będzie służyło prawo noszenia broni palnej w czasie pełnienia służby na obszarze kolejowym.

Art. 2. Zakres uprawnień organów ochrony kolei (art. 1 ust. (2)) może obejmować:

- 1) prawo nakładania grzywien w drodze doraźnego nakazu karnego;
- 2) prawo legitymowania lub stwierdzania w inny sposób tożsamości osób, które przekroczyły przepisy o porządku na kolejach, oraz prawo zatrzymania winnego i sprowadzenia go przymusowo do najbliższego organu policji państwowej;
- 3) prawo noszenia i użycia broni palnej.

Art. 3. (1) Grzywny, nakładane przez organa ochrony kolei w drodze doraźnego nakazu karnego (art. 2 pkt. 1)), nie mogą przekraczać 5 zł. Nakładać je można wtedy, gdy niema wątpliwości co do winy osoby, dopuszczającej się wykroczenia przeciw przepisom o porządku na kolejach.

(2) Do doraźnych nakazów karnych (art. 2 pkt. 1)) stosuje się przepisy rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o postępowaniu karno-administracyjnym (Dz. U. R. P. Nr. 38, poz. 365).

(3) W zakresie wykonywania doraźnego orzecznictwa karnego organa ochrony kolei podlegają powiatowym władzom administracji ogólnej.

(4) Prawo nakładania doraźnych nakazów karnych nie służy pracownikom kolei prywatnych użytku publicznego, nie będących w zarządzie Państwa lub przedsiębiorstwa państwowego „Polskie Koleje Państwowe“.

(5) Nie można nakładać grzywiny w drodze doraźnych nakazów karnych, jeżeli osoba, która przekroczyła przepisy o porządku na kolejach:

- 1) wyrządziła przez swój czyn szkodę materialną;
- 2) popełniła jedno z przestępstw, wyszczególnionych w art. 215, 223, 257, 258, 259, 263 lub 265 kodeksu karnego odnośnie do komunikacji kolejowej, mienia kolejowego lub mienia, powierzonego kolei.

Art. 4. (1) Prawo legitymowania lub stwierdzania w inny sposób tożsamości osób, które przekroczyły przepisy o porządku na kolejach (art. 2 pkt. 2)), służy organom ochrony kolei w przypadku, jeżeli sprawca przekroczenia nie został ukarany w drodze doraźnego nakazu karnego.

(2) Prawo zatrzymania winnego i przymusowego sprowadzenia go do najbliższego organu policji państwowej, żandarmerji lub warty wojskowej służy organom ochrony kolei w razie niemożności

stwierdzenia tożsamości winnego i odmowy dobrowolnego udania się do powyższych organów.

(3) W stosunku do osób, które dopuściły się jednego z przestępstw, wymienionych w art. 3 ust. (5) pkt. 2), prawo zatrzymania i przymusowego sprowadzenia do najbliższego organu policji państwowej, żandarmerji lub warty wojskowej służy organom ochrony kolei bez potrzeby uprzedniego wezwania do dobrowolnego udania się, chociażby tożsamość winnego mogła być natychmiast stwierdzona, jeżeli tylko zachodzą warunki, przewidziane w art. 165 — 167 kodeksu postępowania karnego.

(4) Przymusowe sprowadzenie do najbliższego organu policji państwowej wojskowego w służbie czynnej lub będącego w mundurze następuje tylko w tym przypadku, jeżeli niema na miejscu żandarmerji lub warty wojskowej.

Art. 5. Organ ochrony kolei, uprawniony do noszenia broni palnej (art. 2, pkt. 3)), może z niej zrobić użytek:

- 1) w celu odparcia niebezpiecznego napadu lub zamachu, zagrażającego życiu, zdrowiu lub wolności uprawnionego do noszenia broni, albo też osób, pozostających pod jego opieką, po jednorazowym wezwaniu przedtem do zaniechania napadu lub zamachu, chyba że wszelka zwłoka grozi niebezpieczeństwem dla życia;
- 2) w celu odparcia niebezpiecznego napadu lub zamachu, zagrażającego mieniu kolejowemu lub powierzonemu kolei, po trzykrotnem wezwaniu przedtem do zaniechania napadu lub zamachu;
- 3) w celu udaremnienia ucieczki niebezpiecznego przestępcy, schwytanego na gorącym uczynku lub winnego popełnienia jednego z przestępstw, wymienionych w art. 215, 223, 257, 258, 259 lub 263 kodeksu karnego, po jednorazowym wezwaniu przedtem do zaniechania ucieczki, z zagrożeniem strzelania i po jednorazowym strzale w powietrze lub po bezskutecznem użyciu innego środka, zastosowanego w celu zapobieżenia ucieczce.

Art. 6. (1) Uprawnienia, określone w art. 2 — 5, służą organom ochrony kolei w czasie pełnienia służby na obszarze kolejowym.

(2) Obszarem kolejowym w rozumieniu ustawy niniejszej jest teren, przeznaczony do prowadzenia eksploatacji kolei, wraz ze znajdującymi się na nim budowlami i urządzeniami, służącymi temu celowi.

(3) Minister Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Komunikacji określa przypadki, w których działalność organów ochrony kolei sięgać będzie poza obszar kolejowy.

Art. 7. (1) Organ ochrony kolei składa przysięgę przed władzą służbową według następującej roty:

„Przysięgam Panu Bogu Wszechmogącemu, że obowiązki, nałożone na mnie jako na organ ochrony

kolei, sumiennie i gorliwie wykonywać będę, oraz że poruczonej mi władzy w żadnym przypadku nie nadużyję”.

(2) Organ ochrony kolei, zatrudniony na kolei prywatnej użytku publicznego, nie eksploatowanej przez Państwo lub przedsiębiorstwo państwowe „Polskie Koleje Państwowe”, składa przysięgę przed właściwą powiatową władzą administracji ogólnej.

(3) Żaden pracownik kolejowy nie może wykonywać czynności organu ochrony kolei przed złożeniem przysięgi.

Art. 8. Organom ochrony kolei służy przy pełnieniu służby prawo do ochrony prawnej, przewidzianej dla urzędników w kodeksie karnym.

Art. 9. (1) Postanowienia art. 2 — 6 nie uszczuplają w niczem właściwości policji państwowej w zakresie utrzymywania bezpieczeństwa, spokoju i porządku publicznego.

(2) Organa ochrony kolei powinny pomagać organom policji państwowej, żandarmerji i wartom wojskowym na ich wezwanie w wykonywaniu czynności służbowych, jeżeli im na to pozwalają obowiązki służby kolejowej.

Art. 10. Przepisy ustawy niniejszej, nie dotyczą kolei miejskich, jako też kolei użytku publicznego trakcji niemechanicznej.

Art. 11. Upoważnia się Ministra Komunikacji do wydawania przepisów o przestrzeganiu porządku na kolejach użytku publicznego, zarządzanych przez przedsiębiorstwo państwowe „Polskie Koleje Państwowe”, położonych na obszarze Wolnego Miasta Gdańska

Art. 12. Wykonanie ustawy niniejszej porucza się Ministrowi Komunikacji w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych.

Art. 13. (1) Ustawa niniejsza wchodzi w życie po upływie trzech miesięcy od dnia ogłoszenia.

(2) Z dniem wejścia w życie ustawy niniejszej tracą moc obowiązującą wszystkie przepisy, wydane w sprawach, unormowanych ustawą niniejszą, a w szczególności:

- 1) § 23 niemieckiej ustawy o przedsiębiorstwach kolejowych z 3 listopada 1838 r. (Zbiór Praw z 1838 r. str. 505);
- 2) §§ 45, 74, 75, 76, 82 i 83 przepisów o budowie i ruchu kolei żelaznych (Eisenbahn-Bau und Betriebsordnung) z dnia 4 listopada 1904 r. (Dz. U. Rz. Niem. z 1904 r. Nr. 47);
- 3) § 102 rozporządzenia cesarskiego z 16 listopada 1851 r. o porządku ruchu kolei żelaznych (Eisenbahnbetriebsordnung) (Dz. u. p. austr. z 1852 r. Nr. 1);
- 4) art. 179 i 182 — 187 ogólnej ustawy o rosyjskich kolejach żelaznych z 12 czerwca 1885 r. (Zwód Praw, Tom XII, część I z 1906 r.);
- 5) pkt. 7 art. 4 ustawy z dnia 12 czerwca 1924 r. o zakresie działania Ministra Kolei

Żelaznych i o organizacji urzędów kolejowych (Dz. U. R. P. Nr. 57, poz. 580) w brzmieniu rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 30 października 1930 r. (Dz. U. R. P. Nr. 76, poz. 599) odnośnie do postanowień i przepisów, obowiązujących pod względem bezpieczeństwa ruchu i porządku na kolejach publiczność i zarząd kolejowy w ich stosunkach wzajemnych.

Prezydent Rzeczypospolitej: *J. Mościcki*

Prezes Rady Ministrów: *J. Jędrzejewicz*

Minister Komunikacji: *M. Butkiewicz*